न्यायेनवर्णाश्रमानुरूप्येण ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ तथाश्राद्धयज्ञादिनिमित्तंविना देवान्पितॄन्समभ्यर्च्यखादन्मांसंनदोषभागितिस्मृतेः यत्अन्नंनिर्वपेत्नदद्यात् देवपितृभूतमनुष्येभ्यइतिशेषः ॥५८ ॥ विश्वंसर्व
जातीयंप्राणिजातंदेवोदेवतायस्मिन्तत्विश्वदेवं स्वार्थेतद्धितः वैश्वदेवंनामकर्म ॥५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ अपरिक्लिष्टंकार्पण्यंविना अध्वनिवर्त्ततेमार्गस्थाय ॥६२॥ धर्मपरं गार्हस्थ्यात्परोधर्मोनास्तीतिभावः
॥ ६३ ॥ अपत्रपतेनिर्लज्जइतिअपवादंलभते ॥ ६४ ॥ अप्राज्ञइतिछेदः प्रकर्षेणअज्ञःप्राज्ञइतिवा शिश्नोदरकृतेइति दिव्यांगनाभोगलिप्सयादिव्यरूपादिभोगलिप्सयाचविघसंदेवतायुपयुक्तशेषंकामुकोब
ह्वकरोति मोहआत्माज्ञानं रागस्तज्जेप्रपंचेप्रीतिः वशंइच्छाऐश्वर्यंवातैःआक्रांतः वशमिच्छाप्रभुत्वयोरितिविश्वः इंद्रियार्थाःशब्दादयस्तेषांवशआयत्ततातदनुगःतदर्था ॥६५॥ हारिभिःहरणशीलैः एवंवर्णाश्र
माभिमानपूर्वकंयज्ञादीननुतिष्ठतामात्मस्वरूपाज्ञानात्तत्तत्कर्मफलतयाउपस्थितेषुविषयेषुरागवतामिंद्रियैर्विषयान्प्रतिधावतानांतत्रनिमग्नचित्तानांपरमार्थस्यात्यंतास्फुरणंलक्षणंविमूढसंज्ञत्वंभवतीत्युक्तं ॥ ६६॥

चक्षुर्दद्यान्मनोदद्याद्वाचंदद्यात्सुभाषितां ॥ उत्थायचासनंदद्यादेषधर्मःसनातनः ॥ प्रत्युत्थायाभिगमनंकुर्यान्न्यायेनचार्चनां ॥ ५६ ॥ अग्निहोत्रमनड्वांश्च
ज्ञातयोतिथिबांधवाः ॥ पुत्रादाराश्चभृत्याश्चनिर्दहेयुरपूजिताः ॥ ५७॥ आत्मार्थंपाचयेन्नान्नंनवृथाघातयेत्पशून् ॥ नचतत्स्वयमश्नीयाद्विधिवद्यन्ननिर्वपेत्
॥ ५८ ॥ श्वभ्यश्चश्वपचेभ्यश्चवयोभ्यश्चावपेद्भुवि ॥ वैश्वदेवंहिनामैतत्सायंप्रातश्चदीयते ॥ ५९ ॥ विघसाशीभवेत्तस्मान्नित्यंचामृतभोजनः ॥ विघसोभुक्त
शेषंतुयज्ञशेषंतथाऽमृतं ॥ ६० ॥ चक्षुर्दद्यान्मनोदद्याद्वाचंदद्याच्चसूनृतां ॥ अनुव्रजेदुपासीतसयज्ञःपंचदक्षिणः ॥ ६१ ॥ योदद्यादपरिक्लिष्टमन्नमध्वनिवर्त्तते ॥
श्रांतायादृष्टपूर्वायतस्यपुण्यफलंमहत् ॥ ६२ ॥ एवंयोवर्त्ततेवृत्तिंवर्त्तमानोगृहाश्रमे ॥ तस्यधर्मपरंप्राहुःकथंवाविप्रमन्यसे ॥ ६३ ॥ शौनकउवाच अहोबत
महत्कष्टंविपरीतमिदंजगत् ॥ येनापत्रपतेसाधुरसाधुस्तेनतुष्यति ॥ ६४ ॥ शिश्नोदरकृतेऽप्राज्ञःकरोतिविघसंबहु ॥ मोहरागवशाक्रांतइंद्रियार्थवशानुगः ॥ ६५ ॥
ह्रियतेबुध्यमानोपिनरोहारिभिरिंद्रियैः ॥ विमूढसंज्ञोदुष्टाश्वैरुद्भ्रांतैरिवसारथिः ॥ ६६ ॥ षडिंद्रियाणिविषयंसमागच्छंतिवैयदा ॥ तदाप्रादुर्भवत्येषांपूर्वसंक
ल्पजंमनः ॥ ६७ ॥ मनोयस्येंद्रियस्येहविषयान्यातिसेवितुं ॥ तस्यौत्सुक्यंसंभवतिप्रवृत्तिश्चोपजायते ॥ ६८ ॥

तदुपपादयति षडिति दीपप्रभावत्तैजसंमनःनेत्रा
दिद्वारातत्तद्विषयंप्रतिगत्वातदावरकमज्ञानमभिभाव्यतंविषयंप्रकाशयतियदातदाएषांविषयविदांमनःतत्तद्विषयहानोपादानोपेक्षालोचनाख्यमननात्मकमंतःकरणंप्रादुर्भवतिविशेषेणपीनंभवति तत्रपूर्वसंकल्प
जंयथापूर्वसंस्कारं हीनेप्युपादेयबुद्धिरुत्तमेहानबुद्धिर्विपरीतावाबुद्धिर्भवतिसोयंमनःप्रादुर्भावः ॥ ६७ ॥ तस्मिंश्चजातेकिंस्यात्तदाह मनोयस्येति यस्यपुंसःमनःइंद्रियस्यइंद्रियाणांविषयान्शब्दादीन्से
वितुंयातिउच्चलतितस्यतद्विषयभोगार्थंऔत्सुक्यंविलंबासहत्वंभवतिच ततःप्रवृत्तिर्जायते ॥ ६८ ॥

Digitized by Google